

[Statsministeren]

For det andet: vi har en skæv lønudvikling for kvinder og mænd, og dette har lige-lønsloven ikke kunnet reparere tilstrækkeligt på. Hvorfor? Ligelønsloven forbyder naturligvis lønmæssig forskelsbehandling på grund af køn. En arbejdsgiver, der har ansat mænd og kvinder, har derfor pligt til at yde dem lige løn for samme arbejde eller for arbejde, der tillægges samme værdi. Vist så. Men loven forbyder selvfølgelig ikke lønmæssig forskelsbehandling mellem forskellige brancher, og det, vi kan konstatere, er altså, at mange kvinder – for mange – befinder sig i den nederste del af jobpyramiden i de traditionelle lavtlønsområder, hvor der måske også i disse år er en ringe økonomisk vækst. Det kan ligelønsloven nok ikke bruges til at ændre på, og derfor må vi i høj grad arbejde for at få kvinder til også at vælge mere utraditionelle job og uddannelser, således at udtrykket »kvindeløn« ikke bliver det samme som lav løn. Det tror jeg er meget vigtigt.

I dag er det således, at det på overenskomstområderne er de fagretlige instanser, der skal vurdere, om der er tale om en overtrædelse af overenskomsternes ligelønsbestemmelse. En egentlig kontrolinstans ud over fagbevægelsen selv er nok ikke let at skabe. Der er andre lande, som har jobkvalifikationssystemer, hvor alle stillinger bliver vurderet og indpasset i en samlet helhed. Jeg ved ikke, om det har løst problemerne i de lande, men jeg ved i al fald, at arbejdsmarkedet herhjemme ikke rigtig er tilhænger af jobklassifikation. Men man kunne vel tænke sig, at Ligestillingsrådet i fremtiden fik noget bedre mulighed for at følge udviklingen omkring ligelønnen, selv om vi ikke på nogen måde vil bryde ind i de fagretlige systemer.

Kvindens og mænds valg af forskellige fag og uddannelser betyder altså en forskel i løn. Men det, der er så utilfredsstillende, er, at kvinder og mænd med samme uddannelsesbaggrund ofte ikke lønnes ens. For sådan er det tit. Mange kvinder uden uddannelse aflønnes betydelig lavere end mange mænd uden uddannelse. Flere kvinder end mænd har ingen erhvervsuddannelse. Flere kvinder end mænd har en kort uddannelse. De to køns placering på arbejdsmarkedet er forskellig. Flere kvinder end mænd er i underordnede job. Vi ved, at ca. 75 pct. af kvinderne har underordnede job, mens det samme kun gælder for 60 pct. af mændene.

Kvinderne ønsker ligestilling. Mændene og alle instanser, politiske og organisatoriske, bør hjælpe til med det. Det er altså efter min opfattelse vigtigt, at kvinderne spreder sig over større dele af arbejdsmarkedet over til de områder, hvor lønnen er højere og fremtidsudsigterne ifølge prognoserne forholdsvis gode.

Flere ordførere har beskæftiget sig med den forholdsvis høje kvindearbejdsledsløshed, og det er også et vigtigt tema at sætte fokus på, men vi skal dog heller ikke forbyde, at kvindearbejdsledsløsheden rent faktisk har været faldende i de sidste år. I forhold til arbejdsstyrken er den faldet fra 11,7 pct. for få år siden, i 1984, til 10,6 pct. i 1986, og antalsmæssigt vil det sige, at ledigheden for kvinder er faldet fra 146.000 til 130.000.

Men så kommer selvfølgelig det ømme punkt, nemlig at kvinderne samtidig har øget andelen af den samlede ledighed. I den forbindelse vil jeg nævne en ting, som vi skal følge meget opmærksomt, og det er, at forløbet igennem 1986 peger på, at den udvikling nu er ved at vende. Der har været nogle år med en forholdsvis højere kvindearbejdsledsløshed, end vi kendte i gamle dage, og 1986-forløbet tyder på, at det er ved at vende, for i modsætning til 1984 og 1985 er kvindernes andel af ledigheden gradvis aftagende igennem 1986. Det er lovende, og det skulle naturligvis helst fortsætte.

Fru Ebba Strange spurgte, hvordan vi nu kan sikre, at vi når målene. Det skal vi vel prøve på mange måder. De politiske partier vil følge arbejdet. Ligestillingsrådet og dets sekretariat kan og skal følge arbejdet og checke, om vi nu når de mål, som er stillet op, og vi har den særlige konsulent i Statsministeriet, som også skal deltage i dette stykke arbejde. Det skal naturligvis også alle ministerier, og det fremgår af handlingsplanen, at hvert enkelt ministerium i de kommende år nu på sit felt skal følge nøje, om vi når målene tilstrækkelig hurtigt.

Jeg synes, det har været en inspirerende og en nyttig debat. Der har godt nok været ting, partierne har været uenige om, men der har sandelig også været nogle væsentlige hovedlinjer, som jeg mener jeg tør fastslå at næsten alle partier har samlet sig omkring. Det er et godt tegn, og jeg håber, at handlingsplanens mange mål vil blive realiseret i den kommende tid.